

Makroekonomia – ćwiczenia

Studia stacjonarne I stopnia

Makroekonomia

Wykład

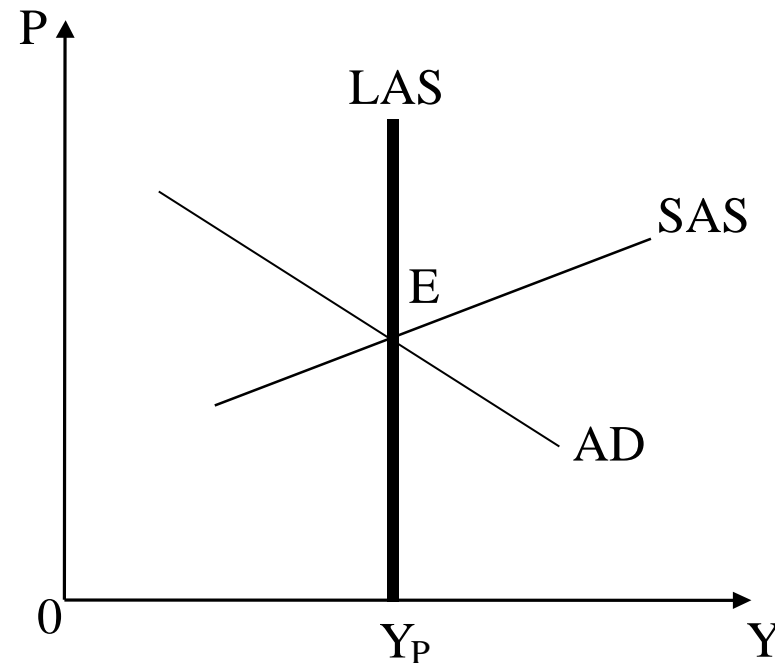
Model AS AD

dr Rafał Sieradzki, dr Michał Thlon
Katedra Ekonomii
Wydział Finansów i Prawa

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie 2017/2018

MODEL AD/AS opisuje CYKL KONIUNKTURALNY, czyli odchylenia rzeczywistej wielkości produkcji, Y_E , od produkcji potencjalnej, Y_p , i pochodne zmiany cen, P , i bezrobocia, U .

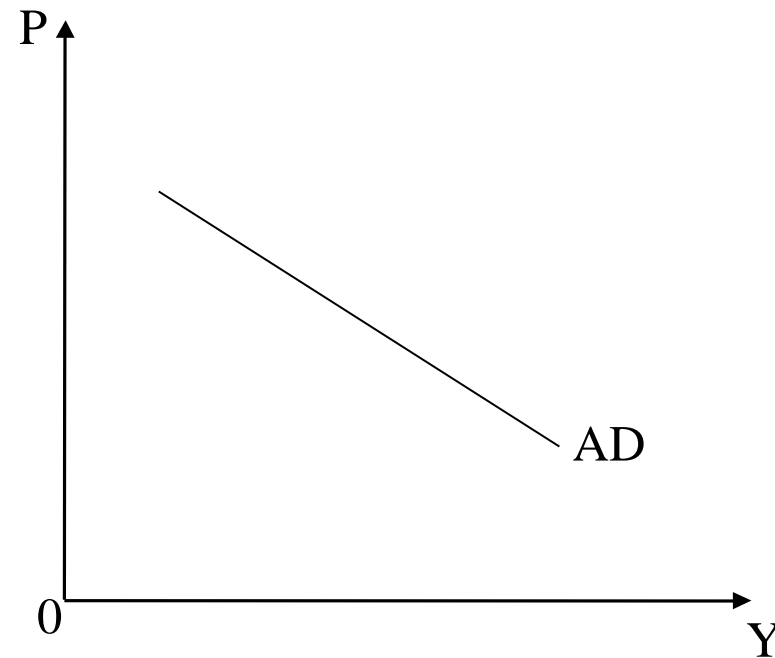
OTO MODEL AD/AS:

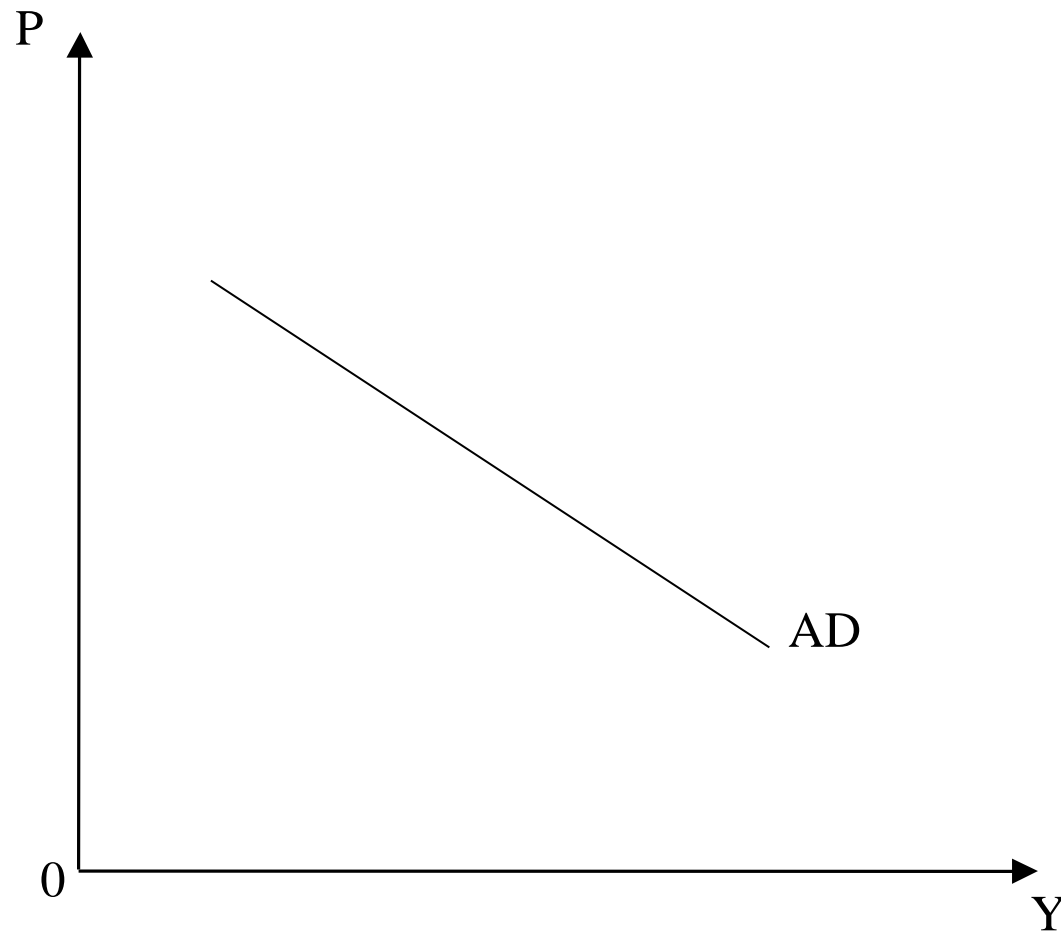
Model AD/AS składa się z:

- LINII ZAGREGOWANEGO POPYTU, AD, która jest ujemnie nachylona.
- LINII ZAGREGOWANEJ PODAŻY KRÓTKOOKRESOWEJ, SAS, która jest dodatnio nachylona i płaska.
- LINII ZAGREGOWANEJ PODAŻY DŁUGOOKRESOWEJ, LAS, która jest pionowa.

1. UJEMNIE NACHYLONA LINIA ZAGREGOWANEGO PO- PYTU, AD

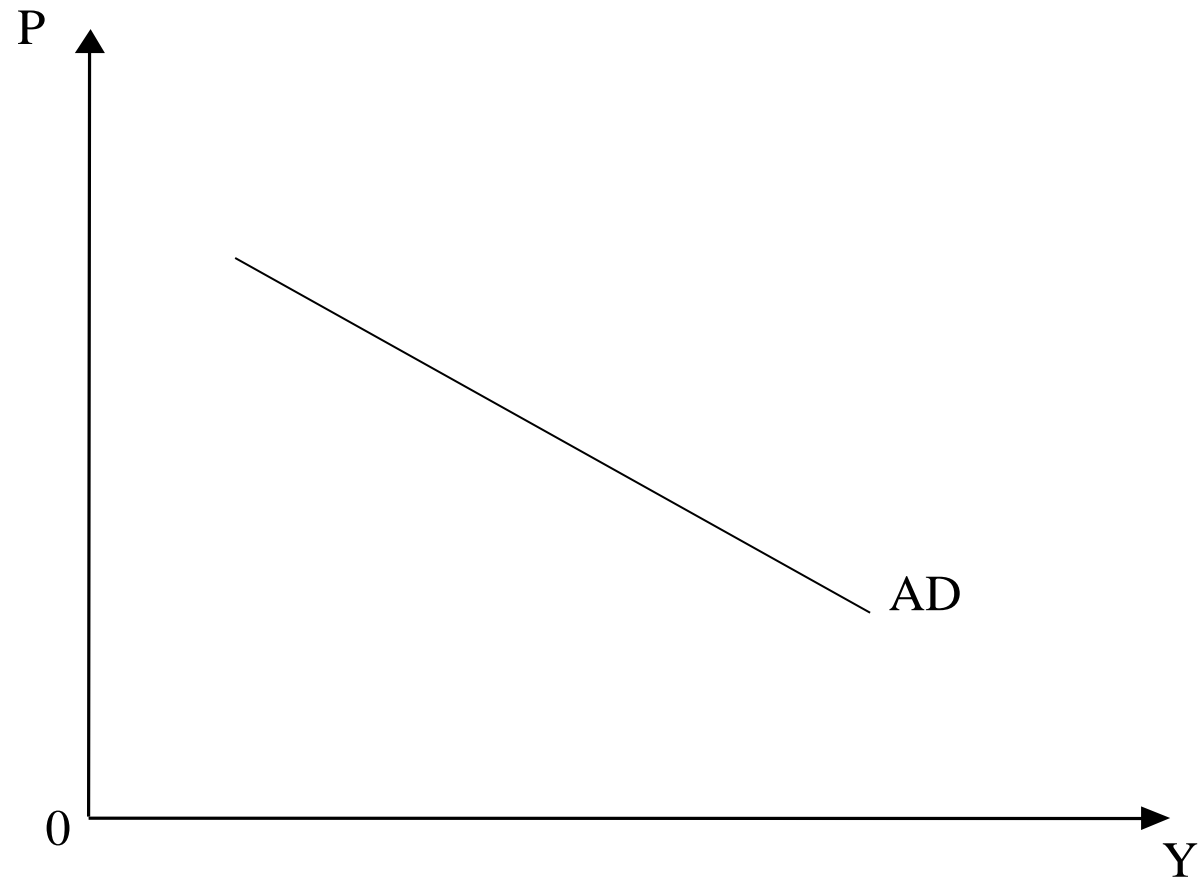

Linia AD ilustruje odwrotną zależność średniego poziomu cen w gospodarce, P , i wielkości zagregowanych wydatków, AE_{PL} . Jak widać, wzrost cen tłumi zagregowane wydatki.

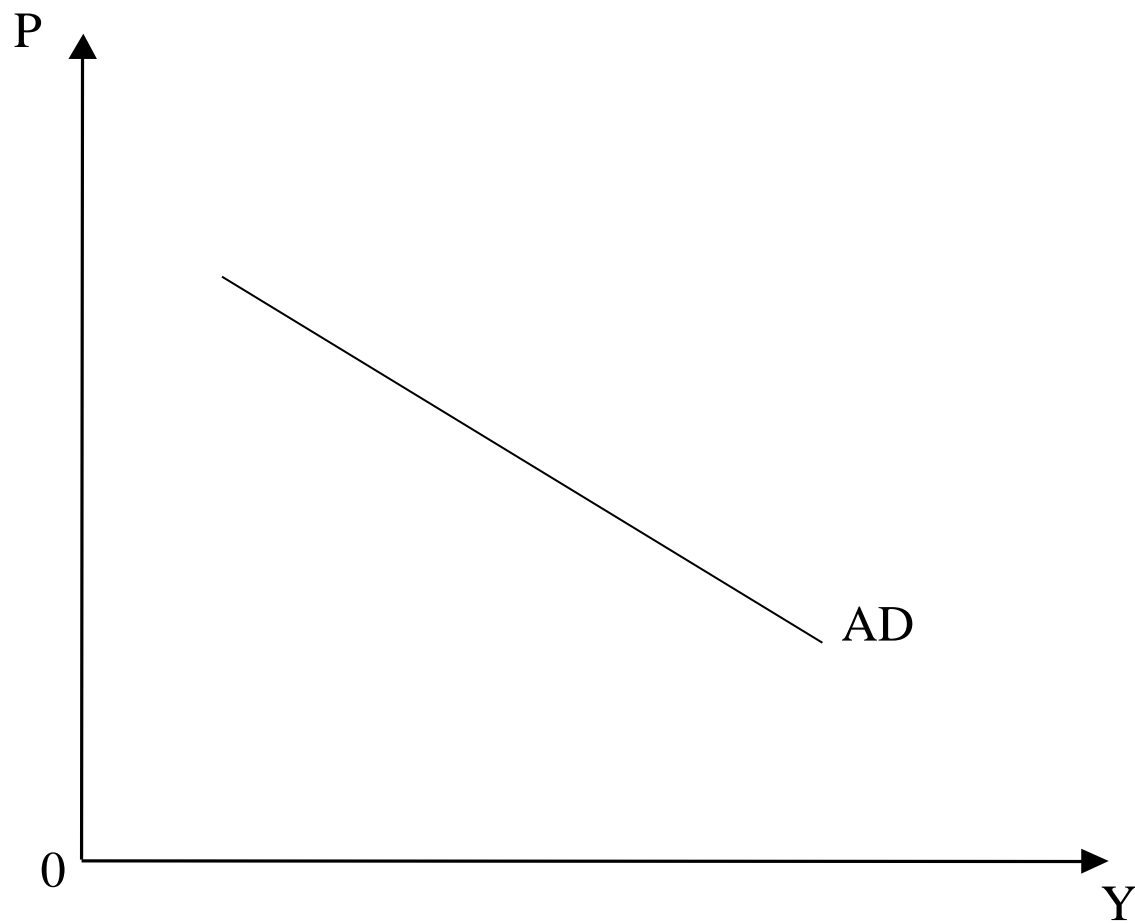

Po pierwsze, zmiany średniego poziomu cen w gospodarce, P , zmieniają zagregowane wydatki, AE_{PL} , poprzez EFEKT STOPY PROCENTOWEJ.

Po drugie, zmiany średniego poziomu cen, P , zmieniają zagregowane wydatki, AE_{PL} , poprzez EFEKT MAJĄTKOWY.

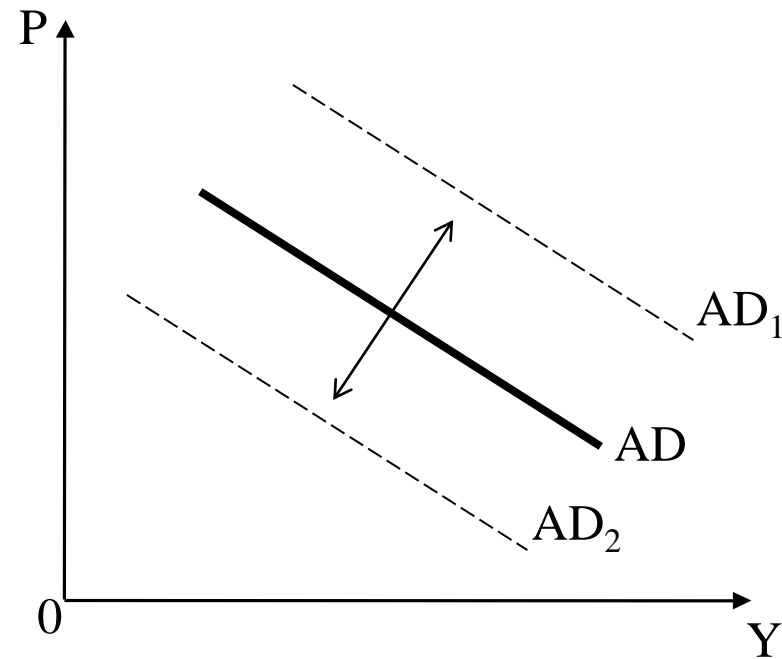
EFEKT STOPY PROCENTOWEJ polega na tym, że zmiana poziomu cen, P , wpływa na realną podaż pieniądza M^{SN}/P i poziom stopy procentowej, i_r czyli ceny kredytów, powodując od-wrotną zmianę wydatków na konsumpcję, C , i (lub) inwestycje, I .

EFEKT MAJĄTKOWY polega np. na tym, że spadek poziomu cen, P , zwiększa realną wartość aktywów (np. aktywów finansowych), zachęcając ich posiadaczy do zwiększenia wydatków (np. konsumpcji, C).

Poza cenami wpływ na zagregowane wydatki mogą wywierać np. zmiany poziomu podatków, wydatków państwa, sytuacji na giełdzie itp., które również zmieniają majątek ludzi.

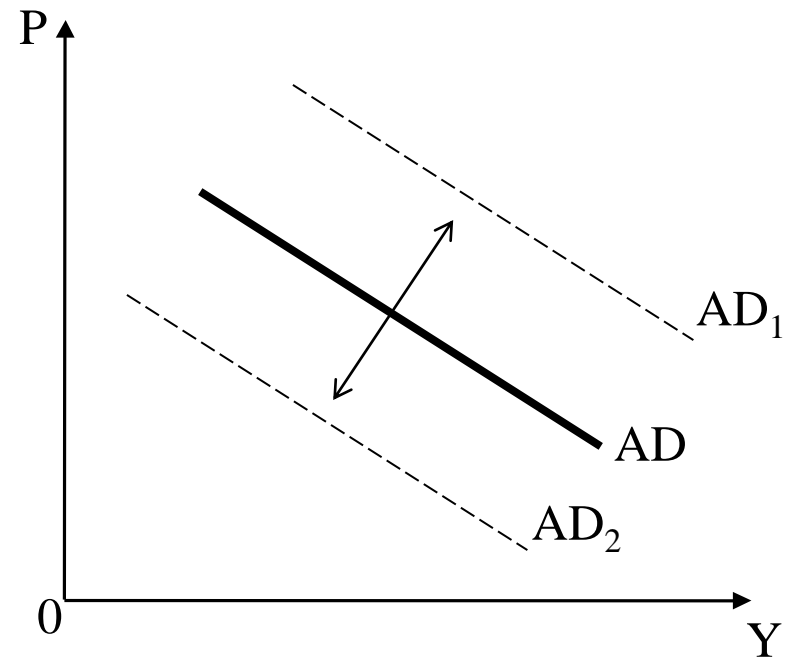
Przesunięcia całej linii zagregowanego popytu, AD, pokazują skutki MAKROEKONOMICZNYCH SZOKÓW POPYTOWYCH. Ich przyczyną są, inne niż spowodowane ruchem cen, P, zmiany składników zagregowanych wydatków, AE_{PL} .

Np. dla każdego poziomu cen, P, wzrost wydatków państwa, G, zwiększa zagregowane wydatki, AE_{PL} , i produkcję, Y, w gospodarce: $(G \uparrow \rightarrow AE_{PL} \uparrow \rightarrow Y \uparrow)$.

WYPIERANIE:

$$G \uparrow \rightarrow AE_{PL} \uparrow \rightarrow Y \uparrow \rightarrow M^D \uparrow \rightarrow i \uparrow \rightarrow C \downarrow + I \downarrow \rightarrow AE_{PL} \downarrow.$$

Rosnące wydatki publiczne ($G \uparrow$) zastępują wydatki prywatne ($C \downarrow + I \downarrow$). W efekcie zagregowane wydatki, AE_{PL} , zmieniają się stosunkowo słabo.

POZYTYWNE MAKROEKONOMICZNE SZOKI POPYTOWE (np. ekspansywna polityka pieniężna banku centralnego) zwiększają zagregowane zapotrzebowanie na dobra finalne, AE , odpowiadające poszczególnym poziomom cen, P (zob. $AD \rightarrow AD_1$).

Odwrotny skutek mają **SZOKI NEGATYWNE** (np. spadek wydatków prywatnych inwestorów) (zob. $AD \rightarrow AD_2$).

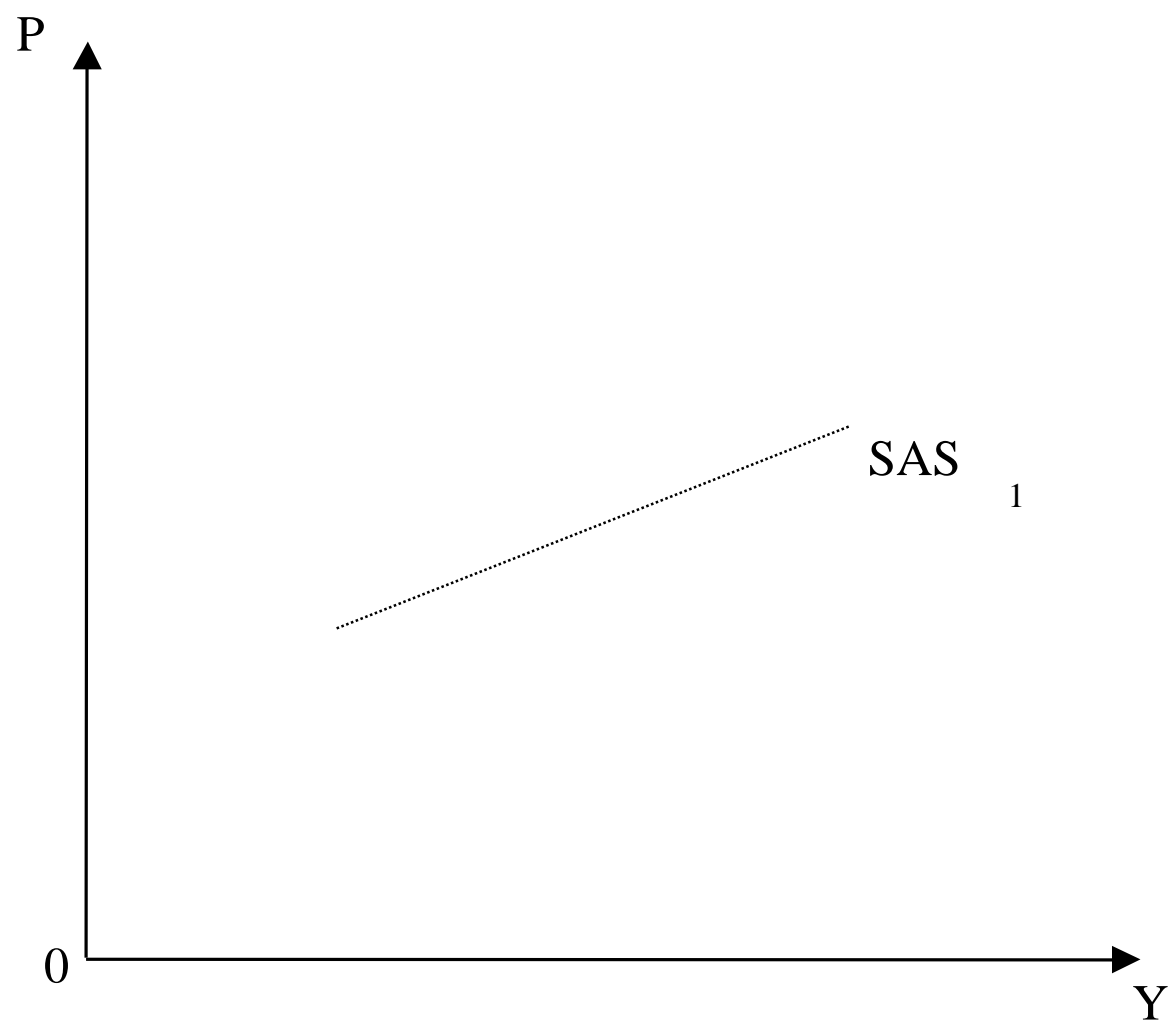
2. PŁASKA LINIA ZAGREGOWANEJ PODAŻY KRÓTKOOKRESOWEJ, SAS

Ekonomiści opisujący reakcje gospodarki na różne zdarzenia (np. zmiany zagregowanej podaży) rozróżniają krótki i długi okres. **Kryterium stanowi stopień dostosowania się płac i cen do zmienionych warunków gospodarowania.**

OKRES KRÓTKI (kilkanaście miesięcy? dwa lata?) jest za krótki, aby płace i ceny mogły się zmienić.

OKRES DŁUGI (pięć lat?) jest na to wystarczająco długi.

W efekcie w krótkim okresie gospodarka zachowuje się zwykle „**PO KEYNESOWSKU**” (po szoku zmienia się raczej produkcja, Y , niż ceny, P), a w długim „**KLASYCZNIE**” (po szoku zmieniają się raczej ceny, P , a nie produkcja, Y).

Linia SAS ilustruje dotyczącą krótkiego okresu prostą zależność średniego poziomu cen w gospodarce, P , i wielkości produkcji Y .

Np. w krótkim okresie na zmiany zapotrzebowania firmy reagują „po keynesowsku”, czyli raczej zmianą wielkości produkcji, a nie zmianą cen $[(Y_P - Y) > (P^* - P_1)]$.

W krótkim okresie na zmiany zapotrzebowania firmy reagują raczej zmianą wielkości produkcji, nie cen. Nawet, gdy produkcja jest bliska potencjalnej, na krótko można ją zwiększyć, intensywnie eksploatując zasoby.

Ogólnie, CENY SĄ „LEPKIE” (ANG. STICKY), PONIEWAŻ PŁACE NOMINALNE SĄ „LEPKIE” (w warunkach konkurencji „lepkość płac” powoduje „lepkość” cen).

CENY SĄ „LEPKIE” TAKŻE DLATEGO, ŻE:

- a. Występuje „problem koordynacji” (na konkurencyjnych rynkach firmy zwlekają z podwyżkami cen, aby „nie wyrwać się przed szereg”).**
- b. Państwo kontroluje wiele cen.**
- c. Niektóre firmy wolno zmieniają ceny, ponieważ koszty zmienianych jadłospisów (ang. *menu costs*) są wysokie.**

CENY SĄ „LEPKIE”, PONIEWAŻ PŁACE NOMINALNE SĄ „LEPKIE”. A PŁACE SĄ „LEPKIE”, BO:

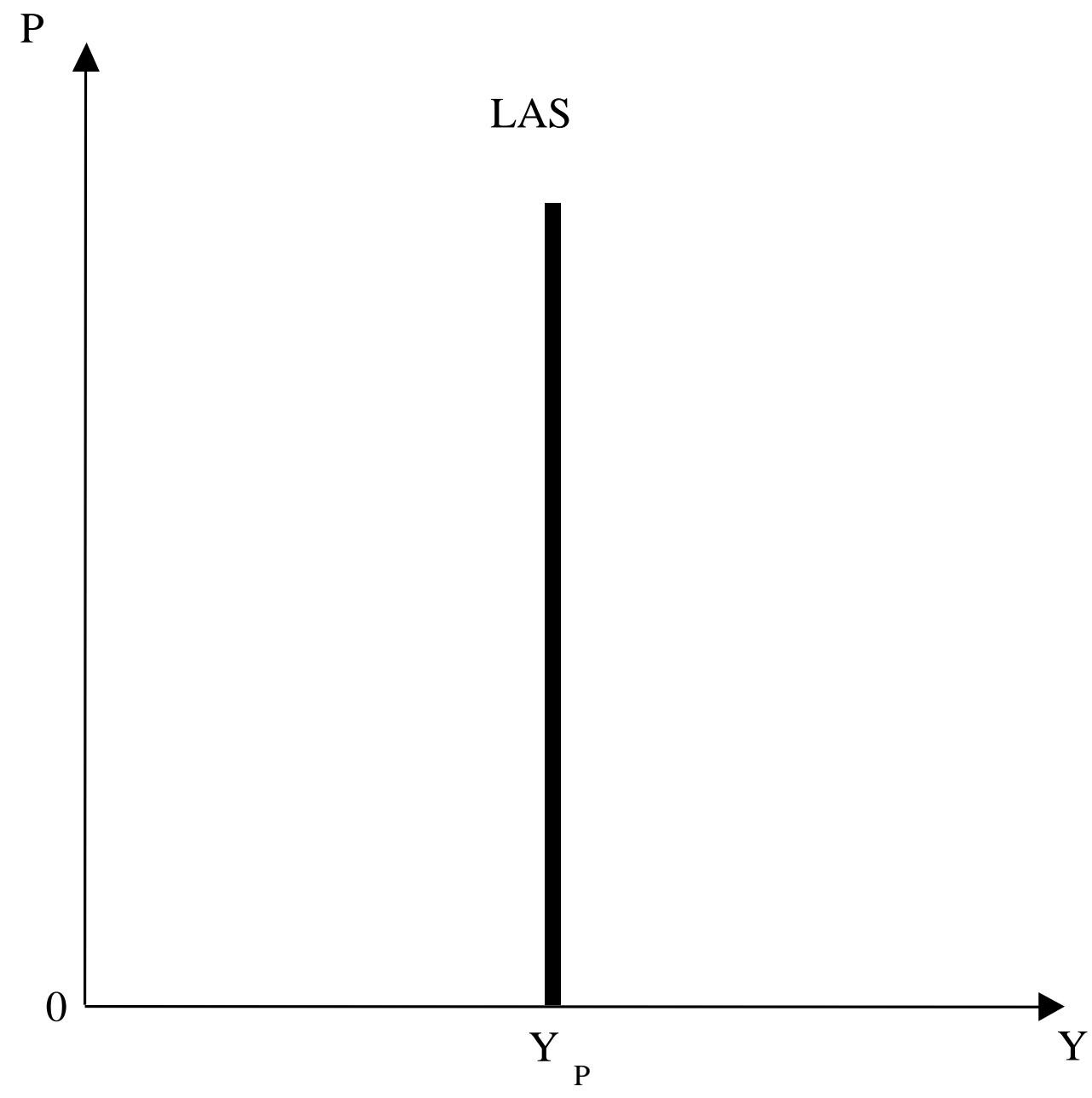
a. Umowy o pracę są długoterminowe i zdecentralizowane.

b. Niektóre firmy w trosce o wydajność pracy i stabilność zatrudnienia oferują wysokie i stabilne płace (ang. *efficiency wages*).

c. Konkurencja na rynku pracy jest słaba: koszty zwalniania i rekrutowania pracowników są wysokie; to zatrudnieni *insiders* (a nie bezrobotni *outsiders*) biorą udział w negocjacjach płacowych. Utrudnia to spadek płac pod presją bezrobocia.

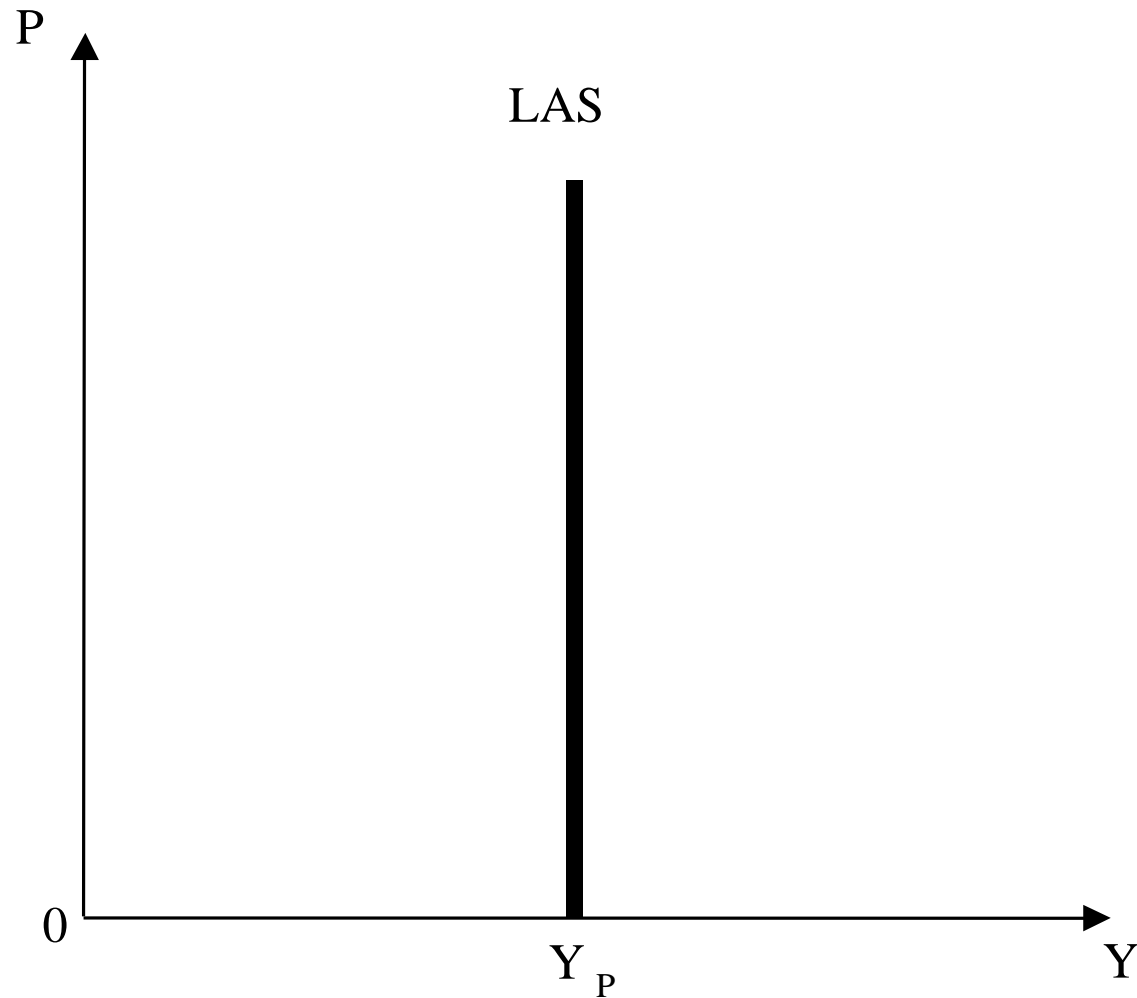
d. W dodatku normy kulturowe czynią płace „lepkimi”.

3. PIONOWA LINIA ZAGREGOWANEJ PODAŻY DŁUGOOKRESOWEJ, LAS.

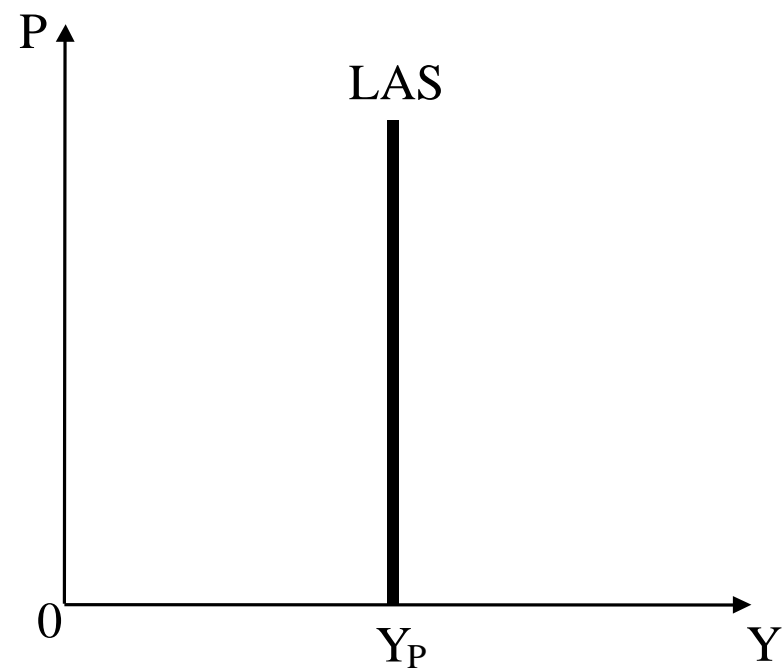

3. PIONOWA LINIA ZAGREGOWANEJ PODAŻY DŁUGOOKRESOWEJ, LAS.

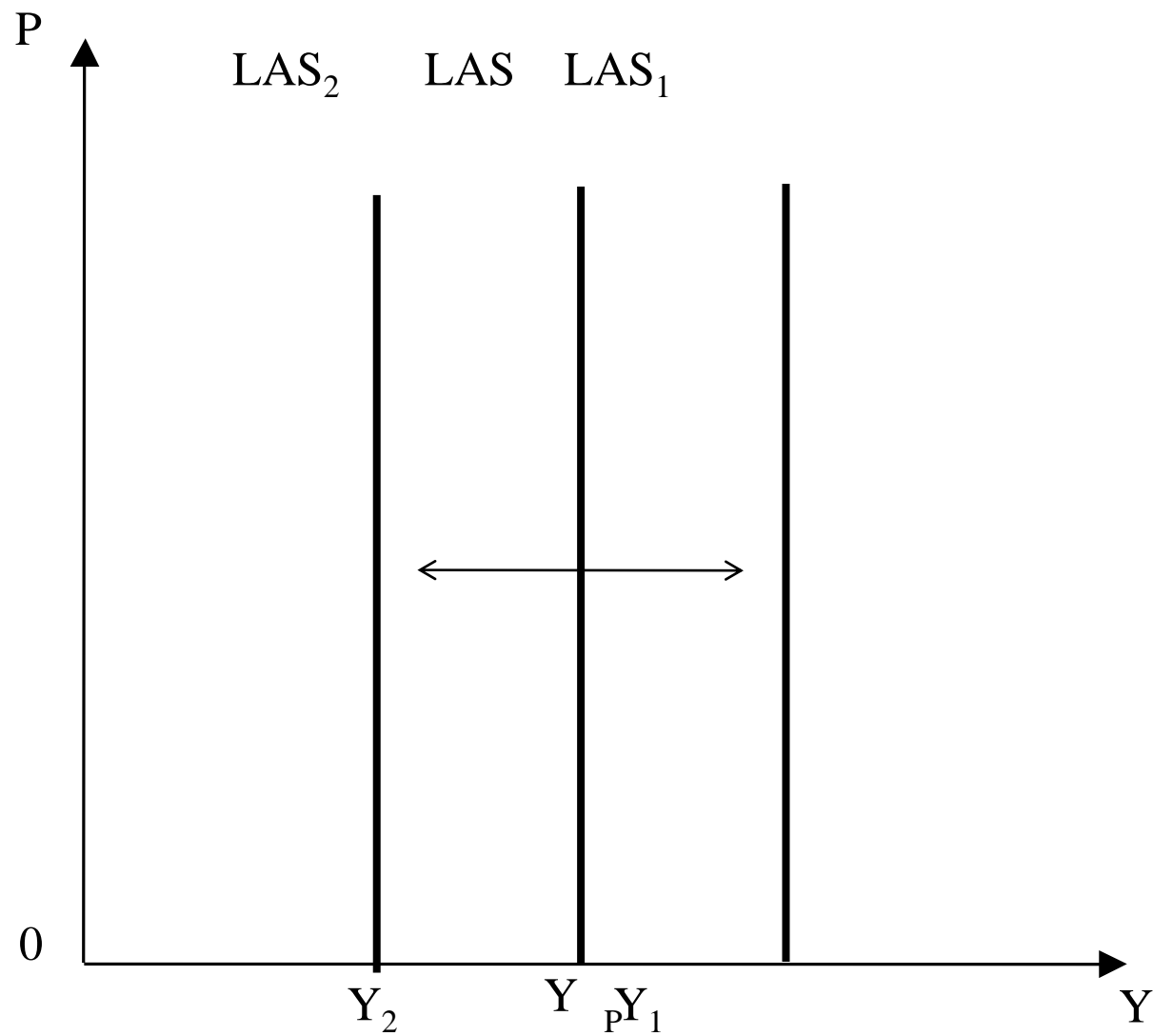
W długim okresie wszystkie ceny, w tym ceny czynników produkcji, są doskonale „giętkie” (a nie „lepkie”), więc na rynkach czynników panuje stale równowaga.

W efekcie - przy danym położeniu linii popytu i podaży na rynku pracy, a także stałej produktywności pracy – rzeczywista produkcja, Y , równa się stałej produkcji potencjalnej, Y_p .

W długim okresie linia podaży zagregowanej, LAS, przebiega pionowo. Zmiany poziomu cen, P , nie wpływają na wielkość produkcji potencjalnej, Y_P .

Inaczej: wielkość zasobów pracy, kapitału i ziemi, którymi dysponuje gospodarka, nie zależy od poziomu cen w gospodarce. A to przecież dostępna w gospodarce ilość pracy (i jej – zależna m. in. od ilości kapitału i ziemi w gospodarce – produktywność) decydują o wielkości produkcji potencjalnej, Y_P .

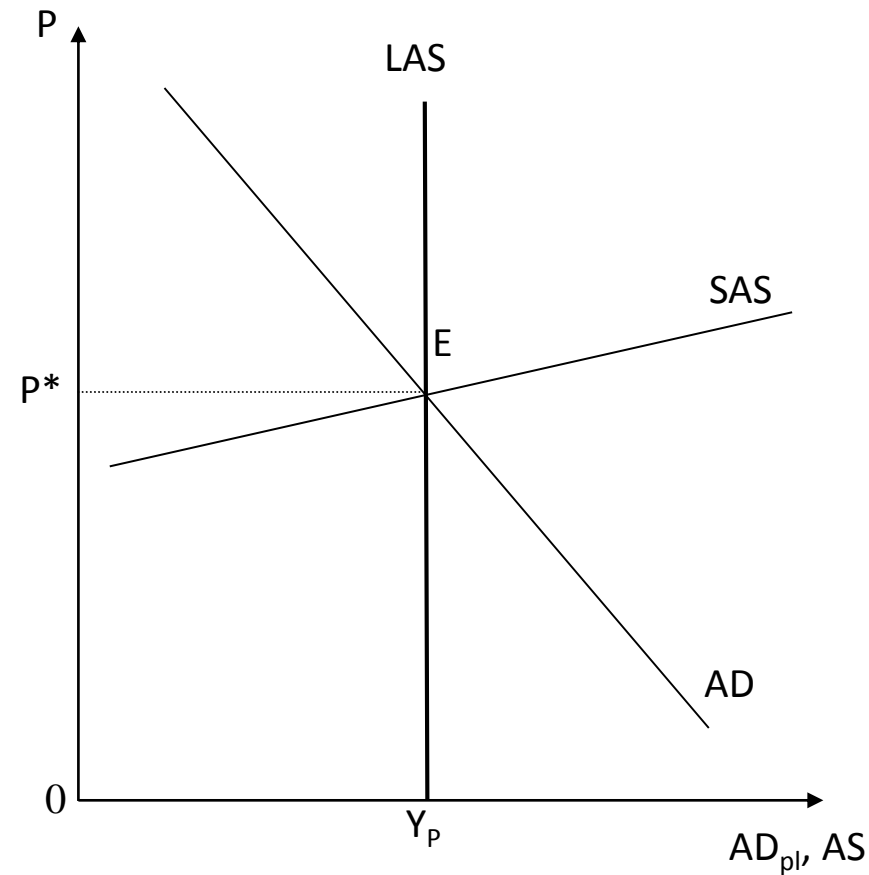

Zmiany wielkości produkcji potencjalnej, Y_p , (czyli przesunięcia linii LAS) następują na skutek:

- 1. Szoków np. podaźowych na rynkach pracy (np. skutki niżu demograficznego na rynku pracy).**
- 2. Zmian produktywności pracy (np. postęp techniczny).**

4. RÓWNOWAGA MAKROEKONOMICZNA I JEJ ZAKŁÓCENIA ^{20,}

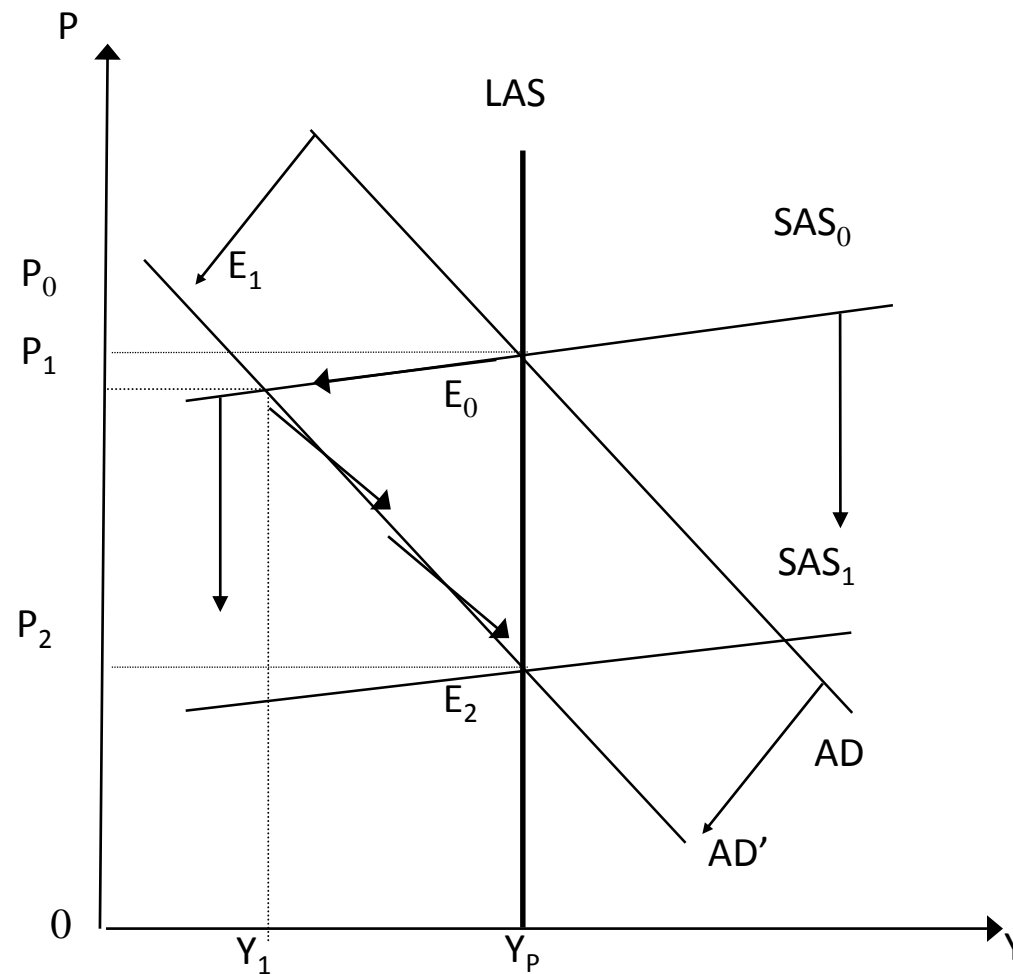
MAKROEKONOMICZNĄ RÓWNOWAGĄ oznacza, że wydatki zagregowane, AE_{pl} , są równe zagregowanej podaży, AS (krótkookresowej, SAS , i (lub) długookresowej, LAS). Kiedy $AE_{pl}=SAS=LAS$, istnieje jednocześnie równowaga krótkookresowa i długookresowa.

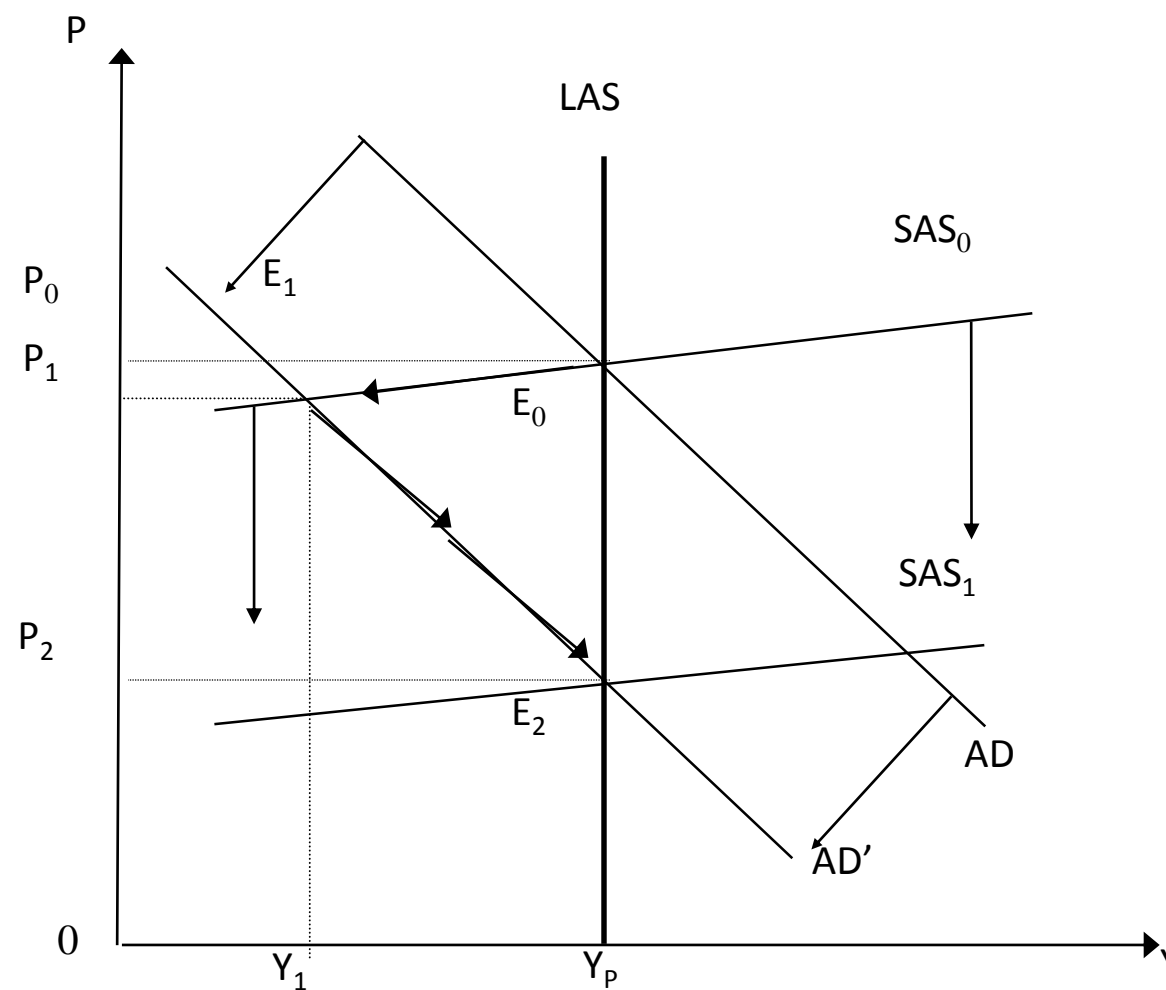
„Siły rynkowe” zapewniają makroekonomiczną równowagę w gospodarce.

KRÓTKOOKRESOWE I DŁUGOOKRESOWE SKUTKI ZMIAN POPYTU W GOSPODARCE (PRZYKŁADY)

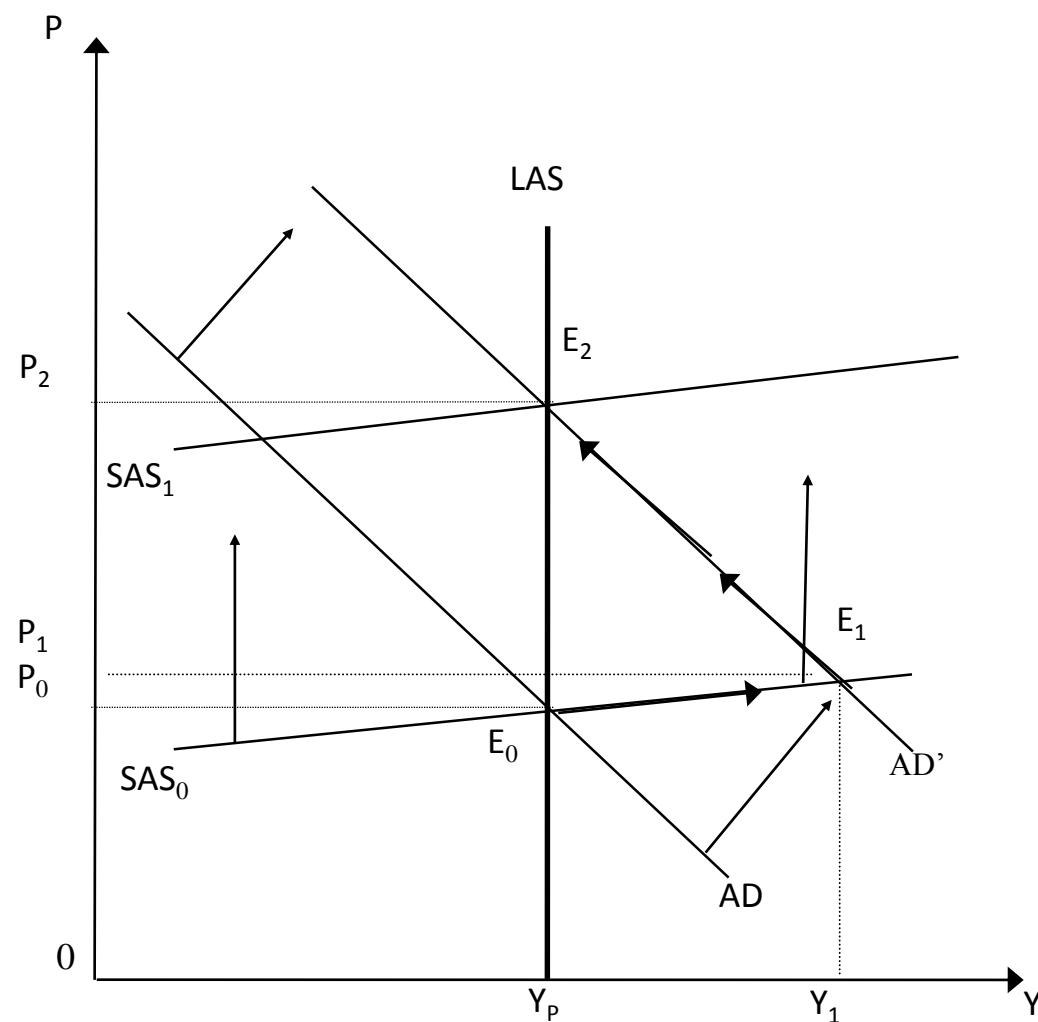
Negatywny szok popytowy przesuwa linię AD w lewo. W krótkim okresie punktem równowagi okazuje się E_1 . W długim okresie następuje powrót produkcji do poziomu Y_P , możliwy m. in. dzięki wymuszonej przez bezrobocie obniżce płac i cen.

Zauważ: w krótkim okresie gospodarka zareagowała „PO KEYNESOWSKU” (reakcja na szok była raczej ilościowa, niż cenowa). Zaś w długim okresie gospodarka okazała się „KLASYCZNA” („giętkość” cen umożliwiła odzyskanie pełnej równowagi makroekonomicznej).

A oto skutki pozytywnego szoku popytowego. Tym razem produkcja po upływie długiego okresu wraca do poziomu Y_P na skutek spowodowanego m. in. niedoborem rąk do pracy stopniowego wzrostu płac i cen.

A oto skutki pozytywnego makroekonomicznego szoku podażowego.

